

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Прокопович Т. А.

*кандидат психологічних наук, доцент,
заступник декана факультету культури і мистецтв з наукової
роботи, завідувач кафедри образотворчого мистецтва
Волинський національний університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

Однією з ключових проблем сучасної академічної художньої освіти є суперечність між традиційною академічною системою підготовки та потребами сучасного візуального середовища. Класична модель мистецької освіти тривалий час ґрунтувалася на опануванні академічного рисунка, живопису, композиції та формуванні професійної технічної майстерності. Проте сучасний культурний простір вимагає від майбутнього фахівця образотворчого мистецтва не лише володіння традиційними художніми навичками, а й здатності працювати з цифровими технологіями, новими медіа та міждисциплінарними практиками.

Сучасне мистецтво дедалі частіше виходить за межі традиційних форм, поєднуючи класичні засоби виразності з цифровими, інтерактивними та концептуальними практиками. Внаслідок цього змінюється не лише форма художнього твору, а й способи його сприйняття та інтерпретації глядачем. Дослідники відзначають, що сучасна культура поступово переходить від домінування вербальної комунікації до візуальної, у якій художній образ стає основним носієм інформації [2].

Трансформація художньої мови також пов'язана з розвитком пост-модерної культури, у якій відбувається стирання меж між видами мистецтва, активне використання інтерактивних художніх практик [6, 9]. Автори зазначають, що сучасна художня освіта орієнтується на формування цифрових компетентностей, креативного мислення та міждисциплінарних навичок, необхідних для професійної діяльності у сучасному візуальному просторі [7]. Традиційні моделі художньої освіти не завжди враховують експериментальний та практико-орієнтований характер сучасного мистецтва, у якому творчий процес стає важливою складовою художнього дослідження. Це зумовлює необхідність оновлення освітніх програм та переосмислення підходів до професійної підготовки майбутніх художників.

Аналіз акредитованих освітньо-професійних програм засвідчує, що одним із шляхів подолання зазначених проблем стало оновлення змісту мистецької освіти відповідно до сучасних культурних і технологічних

викликів. У сучасних ОПП простежується тенденція до інтеграції цифрових технологій, міждисциплінарних підходів та розширення професійних компетентностей майбутніх фахівців образотворчого мистецтва.

Зокрема, у Національній академії образотворчого мистецтва і архітектури функціонує освітня програма «Цифрове мистецтво», спрямована на поєднання академічної художньої підготовки з цифровими візуальними практиками [3]. Програма орієнтована на формування компетентностей у сфері цифрового мистецтва, сучасних медіа та візуальних комунікацій.

Подібні трансформації простежуються й в освітніх програмах КПП ім. Ігоря Сікорського, де ОПП «Образотворче мистецтво» передбачає підготовку не лише художників-графіків, а й web-дизайнерів, 2D/3D-художників, ілюстраторів та фахівців у сфері візуальних комунікацій [4]. Це свідчить про розширення професійного профілю сучасного художника та переорієнтацію мистецької освіти на міждисциплінарну підготовку.

Аналіз ОПП свідчить про поступове поєднання академічної художньої школи з сучасними цифровими та міждисциплінарними підходами. Зокрема, у Волинському національному університеті імені Лесі Українки освітні програми спеціальності В4 / 023 «Образотворче мистецтво та реставрація» орієнтуються на поєднання класичної художньої підготовки з розвитком сучасних професійних компетентностей [5]. Структура програми свідчить про збереження фундаментальних компонентів академічної художньої школи, з рисунка, живопису та композиції, які формують професійну художню базу майбутнього митця, водночас ОПП відображає сучасні тенденції трансформації мистецької підготовки через інтеграцію дисциплін, пов'язаних із цифровими технологіями та новими візуальними практиками. Зокрема, до освітньої програми включено освітній компонент «Комп'ютерні технології в мистецтві», що свідчить про адаптацію художньої освіти до умов цифровізації сучасного культурного простору. Також комплексна професійна підготовка магістрів поєднує фундаментальні дисципліни академічної художньої школи із сучасними теоретичними та практичними компонентами. Суттєвим показником трансформації художньої підготовки є включення до ОПП дисциплін «Синтез традицій і сучасних тенденцій в мистецтві», «Актуальні мистецькі практики» та «Сучасні комп'ютерні технології в мистецтві», що свідчить про інтеграцію сучасних та цифрових технологій у систему професійної мистецької освіти. Такий підхід сприяє адаптації майбутніх фахівців до сучасного культурного та мистецького середовища.

Водночас у Закарпатській академії мистецтв простежується орієнтація на поєднання академічної школи живопису із сучасними освітніми тенденціями. Аналіз ОПП «Образотворче мистецтво» засвідчує збереження фундаментальної підготовки з рисунка, живопису та

композиції, що традиційно є основою професійного становлення художника [1]. Це свідчить про прагнення закладу інтегрувати сучасні цифрові практики у систему академічної художньої освіти.

Сучасні ОПП орієнтуються не лише на формування академічних художніх навичок, а й на розвиток візуального мислення, цифрової грамотності, комунікативних та проєктних компетентностей. Такий підхід відповідає сучасним тенденціям розвитку мистецької освіти та потребам сучасного візуального середовища.

Отже, трансформація мистецької освіти є закономірною реакцією на зміни культурного, технологічного та візуального середовища. Аналіз сучасних наукових досліджень і акредитованих освітньо-професійних програм засвідчив, що традиційна академічна модель художньої підготовки поступово модернізується шляхом інтеграції цифрових технологій, міждисциплінарних підходів та нових візуальних практик.

Встановлено, що сучасні освітні програми у галузі образотворчого мистецтва орієнтуються не лише на формування академічних художніх навичок, а й на розвиток цифрових компетентностей, креативного мислення та здатності працювати в умовах сучасної візуальної культури. Водночас важливим завданням залишається збереження фундаментальних принципів академічної художньої освіти як основи професійної підготовки майбутніх митців.

Література:

1. Закарпатська академія мистецтв. Освітньо-професійна програма «Образотворче мистецтво». URL: <https://zam.edu.ua/> (дата звернення: 12.05.2026).
2. Міронова Т. В. «Художні» та «візуальні» образи у сучасному образотворчому мистецтві. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2021. ф. 1. С. 64–70.
3. Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури. Освітня програма «Цифрове мистецтво». URL: https://naoma.edu.ua/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 12.05.2026).
4. Освітні програми КПІ ім. Ігоря Сікорського. Опис ОПП «Образотворче мистецтво». URL: https://osvita.kpi.ua/023_OPPB_OM?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 12.05.2026).
5. Освітньо-професійна програма «Образотворче мистецтво та візуальні практики» ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://vnu.edu.ua/uk/all-educations/obrazotvorche-mystetstvo-ta-vizualni-praktyky-plan-zatv-2025-r-0> (дата звернення: 12.05.2026).
6. Печеранський, І., Губернатор, О.. Нові наративи, імерсійні та інтерактивні художні практики в відеоарті та аудіовізуальній культурі епохи постмодерну. *Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство»*, (50), 67–73. <https://doi.org/10.31866/2410-1176.50.2024.306795>

7. González-Zamar, M.-D., & Abad-Segura, E. *Digital Design in Artistic Education: An Overview of Research in the University Setting*. *Education Sciences* 11(4), 2021. 144 p. <https://doi.org/10.3390/educsci11040144>
8. Haseman, B. A Manifesto for Performative Research. *Media International Australia*. 118(1), 2006. P. 98–106. <https://doi.org/10.1177/1329878X0611800113>
9. Kröner, S., Christ, A., & Penthin, M. *Digitalization in aesthetics, arts and cultural education – a scoping review*. *Zeitschrift für Erziehungswissenschaft*. <https://doi.org/10.1007/s11618-021-00989-7>
10. Schwarz, C. L. *Postdigital visual literacy: Visual entanglements and dynamic learning processes in art education*. *Journal of STEM Arts, Crafts, and Constructions*, 9 (1). 2024. <https://doi.org/10.51685/jstemac.2024.1.02>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-630-3-61>

КОНЦЕПТУАЛЬНІ РІШЕННЯ У ФОРМОТВОРЕННІ КАРТКОВИХ ІГОР У КОНТЕКСТІ ІНКЛЮЗИВНОСТІ

Романюк О. В.

асистент кафедри дизайну

Луцький національний технічний університет

Рудик О. П.

*студентка III курсу факультету креативних індустрій,
маркетингу та комунікацій*

Луцький національний технічний університет

м. Луцьк, Україна

Постановка проблеми полягає у необхідності переосмислення традиційного формотворення карткових ігор, яке тривалий час залишалося статичним. Адже сьогодні візуальна мова гри має не просто ілюструвати правила, а бути активним учасником ігрового процесу.

Сучасний науковий дискус навколо настільних ігор охоплює широкий спектр тем, починаючи від аналізу стану українського та європейських ринків і закінчуючи культурними особливостями традиційних ігор [4]. Сучасні концепції формотворення карткових ігор базуються на мультисенсорному підході, де тактильні текстури та нестандартна геометрія об'єктів стають ключовими інструментами інклюзивності. Дизайн орієнтується на універсальність, поєднуючи подвійне кодування інформації (колір + символ) з ергономічними